

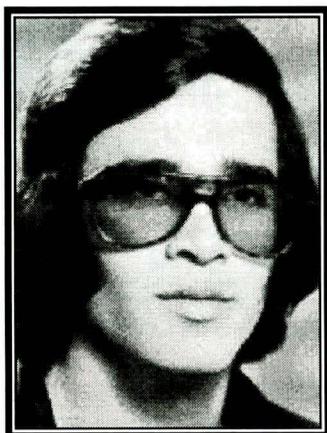

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

רב טוראי אברהם לחיאני ז"ל

בן מסעודה ורפאל

נולד בירושלים

בתאריך כ"ג בחשוון תשט"ז, 8/11/1955

התגורר בירושלים

התגייס בפברואר 1974

שרת בחיל האוויר

נפל בעת שירותו

בתאריך כ"ח בכסלו תשל"ה, 11/12/1974

נקבר בהר הרצל

אזור: ד חלקה: 4 שורה: 3 קבר: 4

הותיר אחריו אם, שישה אחים ושתי אחיות

בן 19 בנפלו

קורות חיים

בן רפאל ז"ל ומסעודה. נולד ביום כ"ג בחשוון תשט"ז (8.11.1955) בירושלים. למד בבית-הספר היסודי-דתי 'בית יעקב' שבמקום. אחרי-כן למד שנה אחת בבית-הספר התיכון 'מעלה', שנתיים בבית-הספר התיכון המקצועי 'עמל' - דייוויס' שבירושלים ושנת- לימודים אחרונה בחוה הציונית שבירושלים, שם הוסמך כאלקטרונאי.

מילדותו בלט אבי בחברת התלמידים ובבית-הספר הן בגלל שובבותו הרבה והן בזכות הצטיינותו בלימודים. הוא נטל חלק בחוגי הגדנ"ע במסגרת בית-הספר והקדיש שעות רבות לעיסוק בספורט. היה בעל כושר-גופני מעולה והצטיין בריצות למרחקים קצרים וארוכים, וייצג את בית-ספרו בתחרויות רבות. הוא השתתף במירוץ ע"ש מאגנס, במירוץ הל"ה, בצעדת שלושת הימים ובצעדות ירושלים. כשפרצה מלחמת יום-הכיפורים ביקש אבי להקדים גיוסו לצה"ל, אך בקשתו נדחתה בגלל גילו הצעיר. הוא חש בצורך עז לסייע בדרך כלשהי למאמץ המלחמתי והתנדב לעבוד בבית- החולים 'הדסה' שבירושלים בטיפול בפצועי המלחמה. אבי

ארגון יד לבנים
סניף ירושלים

עיריית
ירושלים

התכון להמשיך את לימודיו בבית-הספר להנדסאים לאחר שחרורו מצה"ל.

אבי גויס לצה"ל בפברואר 1974 והתנדב לחיל-האוויר. לאחר הטירונות ולאחר שהשתלם בקורסים שונים בתחומי האלקטרוניקה והקשר, ביקש להיות חובש בצה"ל. יחד עם חברים נוספים לקורס נשלח אבי לקורס-חובשים ועם סיומו הוצב ברמת-הגולן, ביחידת-נ"מ, בתפקיד של חובש קרבי. באהבתו לזולת, שהצטיין בה מילדותו, נודע אבי כחובש מצוין, המוכן להקריב את כל היקר לו כדי לעזור לחבריו ולכל הסובבים אותו.

ביום כ"ח בכסלו תשל"ה (11.12.1974) נפל אבי בעת שירותו. הובא למנוחת-עולמים בבית- העלמין הצבאי בהר-הרצל שבירושלים. השאיר אחריו אם, שישה אחים ושתי אחיות.

במכתב-תנחומים מספרת אשר אחיו - עליזה: "אבי שאף תמיד לעזור לזולת. דאגתו, אהבתו ועזרתו הרבה לאמו החולה לא ידעה גבול. בכל הזדמנות ביקש לעזור לאחיו הקטנים ממנו בלימודיהם. הוא עזר לא מעט גם לי ולבעלי, בימי-המלחמה, כל פעם שנוקקנו לעזרתו".

משפחתו תרמה ספר-תורה לזכרו לבית-הכנסת שבשכונת קטמון ד' בירושלים.

לחייאני-לונז-אברהם (אבי)

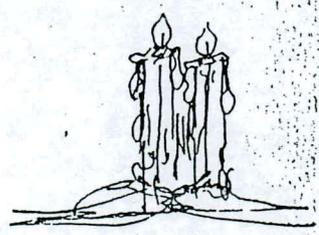
בן רפאל ז"ל ומטעודה

נולד ביום כ"ב בחשוון תשט"ז-1955-11-8-

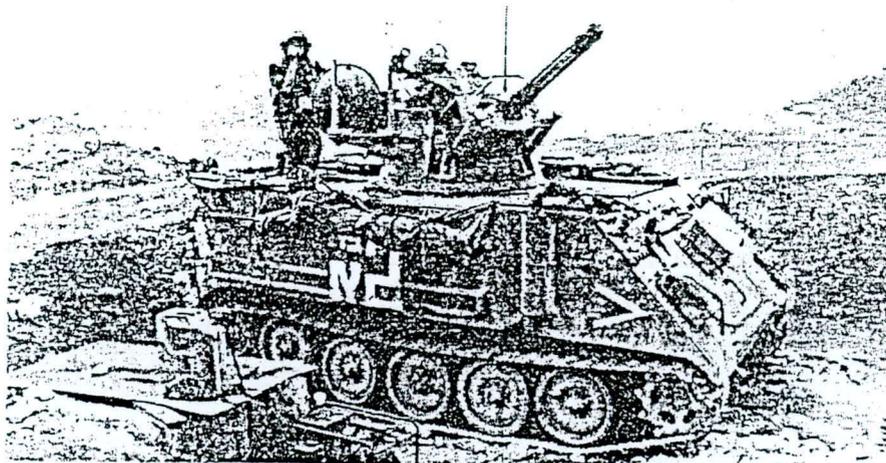
בירושלים. למד בבית-הספר היסודי דרתי
בית יעקב שבמקום אחר כן למד שנה אחת
בבית-הספר התיכון "מעלה" שנתיים בבית-הספר
התיכון המקצועי "נפל" ד"וויס שבירושלים
ושנת לימודים אחרונה בחוה הציונית שבירושלים
שם הוסמך כאלקטרונאי. מילדותו בלט אבי
במברת הונלמידים ובבית-הספר הן בגלל
שובבותו הרבה והן בזכות הצטיינותו בלימודים.
הוא נטל חלק בחוגי הגדנ"ע במסגרת בית-הספר
והקדיש שעות רבות לעיסוק בספורט היר-
בעל כושר גופני מעולה והצטיין בריצות

למרחקים קצרים וארוכים. ניצג את בית-ספרו בתחרויות רבות. הוא
השתתף במירוץ ע"ש מאגנס. במירוץ הלה. בצעדת שלשת הימים
ובצעדת ירושלים. כשפרצה מלחמת יום הכיפורים. ביקש אבי להקדים
גיוסו לצה"ל. אך בקשתו נדחתה בגלל גילו הצעיר. הוא חש בצורך עז
לסייע בדרך כל שהיא. למאמץ המלחמתי והתנדב לעבוד בבית-החולים
הדסה שבירושלים בטיפול בפצועי המלחמה. אבי התכוון להמשיך את
לימודיו בבית-הספר להנדסאים לאחר שחרורו מצה"ל. אבי גויס ל-
צה"ל בפברואר-1974. והתנדב לחיל האוויר לאחר הטירונות ולאחר
שהשתלם בקורסים שונים בתחומי האלקטרוניקה והקשר. ביקש
להיות חובש בצה"ל. יחד עם חברים נוספים. לקורס נשלח אבי לקורס
חובשים ועם סיומו הוצב אבי ברמת הגולן. ביחידת הנ"מ. בתפקיד
של חובש קרבי. באהבתו לזולת. שהצטיין בה מילדותו. נודע אבי
כחובש מצוין. המוכן להתקרב ולהקריב את כל היקר לו כדי לעזור
לחבריו ולכל הסובבית אותו. ביום כ"ח בכסלו תשל"ה-1974-12-11 נפל
אבי בעת שירותו. הובא למנוחות ונקלמם בבית העלמין הצבאי בהר
הרצל שבירושלים השאיר אחריו גם. שישה אחים ושתי אחיות.
במכתב תנחומים מספרת אשת אחיו- עליזה. אבי שאף תמיד לעזור
לזולתו. דאגתו. אהבתו ועזרתו הרבה לאימו החולה לא ידעה גבול
בכל הזדמנות ביקש לעזור לאחיו הקטנים ממנו בלימודים. הוא עוד
לא מעט גם לי ולבעלי. בימי המלחמה כל פעם שעקקנו לעזרתנו
משפתתו תרמה ספר תורה לזכרו לבית הכנסת שבשכונת
קעמון ד' שבירושלים.

ת.נ.צ.ב.ה

אחרי שראל בא צביקה כהן. נקבעו נוהלים חדשים וגובשה משמעת אימונים. צביקה כהן היה מג"ד שנה וחצי. היתה תקופה שקטה. הגדוד זכה באליפות צה"ל בתחרות אלונקות, ושמר על הכ-78 התמנה רס"ן גבי פרץ למג"ד. הוטלה עליו המשימה לארגן את הימח"ם ולהעביר את הגדוד מאל-עריש לאית "גדוד הצוענים", מספר שמואל רוטר, "יצא שוב לנדודים". תקופה של חיים מהיד אל הפה.. המורל נפגע קשה. הגדוד נשאר ללא סמב"ס שלישי וקמב"ץ. הרגשת הקיפוח תי והגדוד עמד בפני משבר אמיתי. משנסתיימה תקופת הפינוי והחלה תקופת האימונים, עלה המורל, נשתפרו ההינ והיחידה גובשה. בסוף אפריל מוצתה היכולת של הגדוד בתרגיל "שיזף".

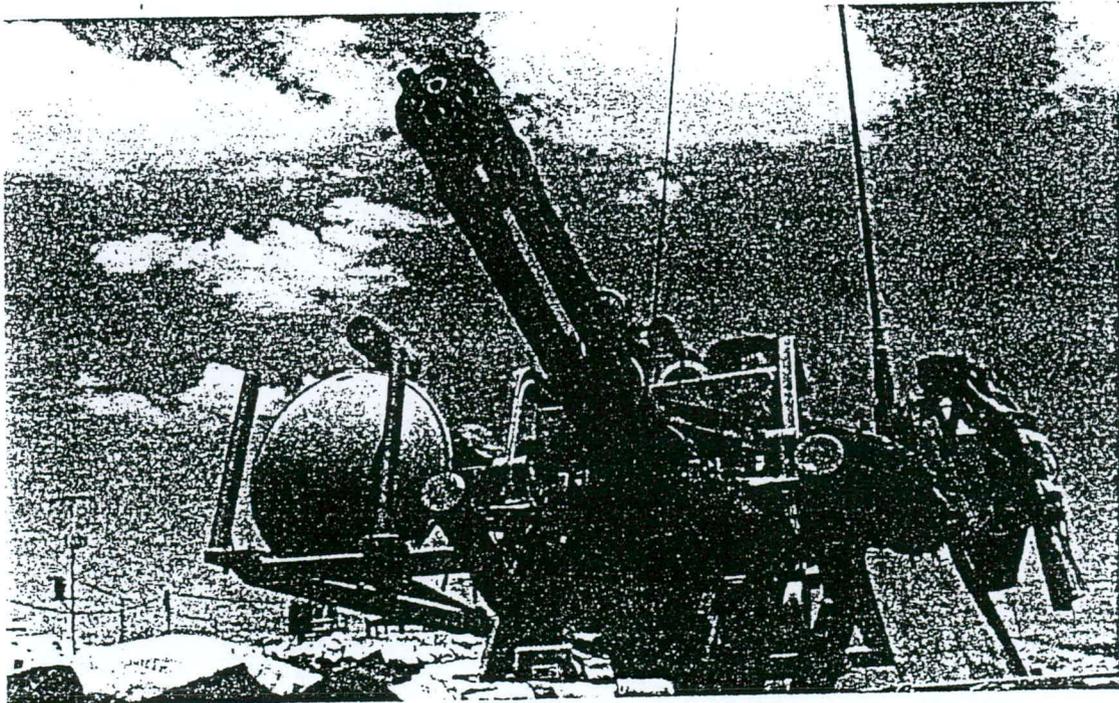
בני כהן החליף את גבי פרץ בסוף 79. והוא עתיד היה להוביל את היחידה לבסיסה החדש לאחר שקודמו עמד להמסר המצרים במסגרת הסכם השלום. בני כהן היה בין הראשונים שעבר את ההסבה מן הכלים הישנים לתותחי הוולקן. קליטת הכלים דרשה מאמץ מיוחד הדרגים וכולם נרתמו לכך ברצון. ההתלהבות היתה עצומה. הכלי מעולה ומספר התקלות אפסי.

אלה הם דבריו מאותה תקופה:
 "שרינו של הכלי איננו עבה במיוחד. ההתגוננות שלנו היא פעילה ואלימה. הזלדות יורקות אש. הצגת תנועה ואש מוכרת לותיקי הנ"מ. תנועה בקצב השריון. תאבוננו של הכלי לתחמושת הוא עצום. בכל לחיצה נפליטים עשרות הרעש דומה יותר לרעם מטרטור מכונת יריה".
 בני כהן זכור לטובה על הפלת בלון המחבלים. האש בבסיסו של הכדור הפורח נתגלתה בלילה. הצוות פתח באש על ואחר כך הסתער ותפס את המחבלים.

אבי בוקק המג"ד. אבי רוזנבלט סמג"ד. ההכנות לשל"ג בעיצומן. הגדוד עלה לקו וירד ממנו לפי מצבי הכוננות. מסנ רוזנבלט על פתיחת המלחמה:
 "אותו יום ששי בערב גייסנו סדיר ומילואים והגדוד עלה לצפון. סוללה אחת עלתה על נחתות במרכז הארץ וירדה שיט קצר בחוף לבנון. יתר הגדוד חבר לאוגדה והתקדם בציר הכפרים בגזרה המזרחית של לבנון. פלגה נעה באזו מבוטר ועמוק והמילואים נעו עם טילים אישיים על המורדות.
 סוללה שניה היתה עם חטיבה אחרת. בנוכחותה המקצועית הצילה מטוס ישראלי מירי של גדוד שריון, שלא זיה וחשב שהמטוס סורי, וירה עליו. הסוללה הצליחה לחדול את האש".

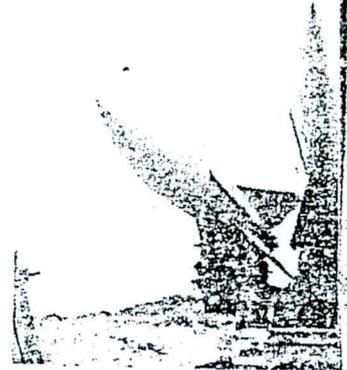
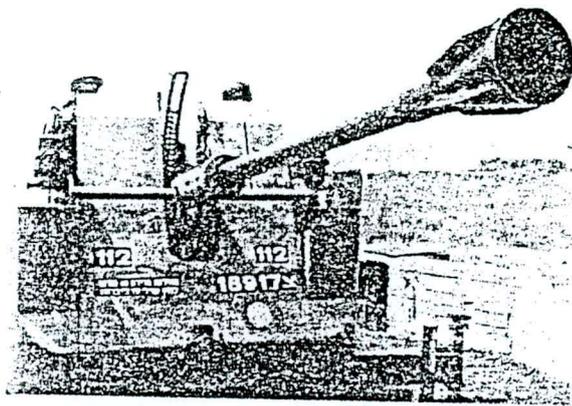
דברים

"אני זוכר שישראל שראל עשה מסדר והודיע לגדוד שעוזבים את החסקות ועוברים לסירות מרוץ. הזחלמים הגיעו"
 אבי רוזנבלט-מפ"ל ב-1975

ב-1975 קבל סא"ל ישראל שראל את הגדוד והחלה תקופת ההסבה. המג"ד גיבש את הגדוד מבחינת נוהלים ומשמעת וזאת בלי לפגוע ברוחו המיוחדת. באוקטובר 76 החלה הסבת ה-20 מ"מ לוולקן. מספר שמואל רוטר:

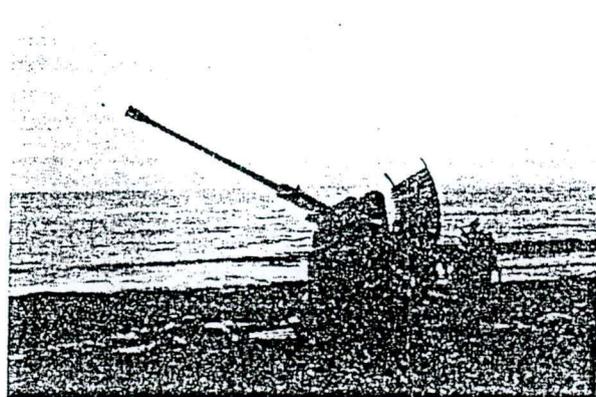
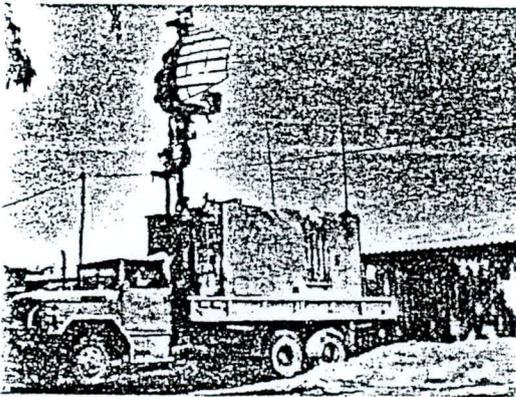
"ישראל שראל הגיע כמג"ד של אחרי המלחמה. יעד אז, במשך שנה היינו עצמאים בשטח. איש לא דאג לנו. לא קבלנו אספקה. לא קבלנו ציוד. אף אחד לא היה חתום על כלום ולכולם היה הכל. כל אחד סחב. כל אחד משך. הלכו עם בגדים קרועים. הכל היה מותר. היה צורך לבנות מחדש את המשמעת וזאת היתה משימתו של שראל. שראל ישב כמג"ד יותר מכל מג"ד אחר-3 שנים. היו אימונים קשים. היתה הרבה תעסוקה מבצעית והיו הרבה חפלות. כל אירוע פרטי היה סיבה למסיבה. בתקופתו של שראל קלטנו את הוולקנים. נסענו על זחל"מים. קצב האש ומהירות הנסיעה העלו אותנו בבת אחת בחמש כיתות."

ראשית

שיתו של הנ"מ היא בהקמת המדינה. בערב פסח תש"ח הגיעו תותחי הנ"מ הראשונים באניית משא חבויים היטב לנתן שקי תפוחי-אדמה. היו אלה תותחי 20 מ"מ ה"הספנו סוויסה" השויצרים. רצליה מוקם במסווה של מפעל, ביה"ס לנ"מ. החילים עוברים חמישה ימי הכשרה ונשלחים להשתתף בקרבות עמק יזרעל, מופעלים נגד מטרת קרקע ואפילו מפילים מטוס מצרי מעל תל-אביב. ביומה הראשון של המדינה החדשה הופל מטוס ספיטפייר מצרי מעל שמי תל אביב על ידי תותחי 20 מ"מ. בואר 50 מוקם פיקוד הנ"מ ומוכפף ישירות לסגן הרמטכ"ל. בראשו בוריס סניור. סוף 1950 מפורק פיקוד הנ"מ ויחידותיו מפוזרות בחיל האוויר, אך כפופות לחיל התותחנים. 1953 מוקם גדוד חדש הזוכה לתותחים חדישים ומונחי מכ"מ. במקביל מתרחב החיל עלידי הקמות גדודי מילואים זידות בקרה, וכן שני גדודים סדירים. שנות הששים, כשמסוכמת עסקת ההוק טוען מח"א דאז: האלוף עזר ויצמן, כי רק חיל האוויר מסוגל לענות על הצרכים מורכבים של טיל זה, ואמנם הטיל נקלט ב-1965 בחיל האוויר, ודוחף אחריו את כל הנ"מ לחיל האוויר. 1961 ועד 1965 הופעלו תותחי 20 מ"מ נגד העמדות הסוריות ברמת הגולן ב"קרב על המים", קרבות שמטרתם היתה מנוע מהסורים הטיית מקורות הירדן והפרעה לעיבוד הקרקעות של ישובי עמק החולה. 1963 מגיעים תותחי ה-40 מ"מ. מלחמת ששת הימים פרסו יחידות הנ"מ להגנה על בסיסי חיל האוויר וסייעו לעוצבות השדה. במלחמה זו הופל טופולב ירקי, שחדר והפציץ את עפולה ונתניה. עיצומו של הויכוח על שיוכו החיילי של הנ"מ לחיל התותחנים או לחיל האוויר הוקם גדוד 66. בסמוך לכך בו דצמבר 70 ורף הנ"מ לחיל האוויר ובפברואר 1971 הושלם ארגון המערך והוקמה מפקדת נ"מ מקצועית, ובראשה עמד אל"מ משה גמיר. ופקדה מקצועית זו הוכיחה את יכולתה בהפלת 15 מטוסי אויב במלחמת ההתשה בסיני באמצעות כל מערכות הנשק, ונפרשו על גדות תעלת סואץ ובצירי התנועה בסיני. בתחילה היו אלה תותחי ה-20 מ"מ דו קניים ע"ג מרכב של נושאי גייסות רוסי מסוג בי. טי. אר. ולאחר זמן מה שופרו הכלים והורכבו ע"ג זחלים. תותחים אלה, שכוננו תומ"ת (תותח מתנייע) נ"מ, הוכנסו למעוזים בקדמת התעלה, במטרה למנוע את גיחות הפתע בגובה נמוך של המטוסים המצרים. ואמנם, במהרה, הושמד מטוס מיג 17 ואחריו מיג 21. הפעילות המוזרה לאויב גרמה להפסקה טוטלית של תקיפת המוצבים. כך הגיע הנ"מ לראשונה לחזית ולקו הראשון.

20 שנה ל"ה"א"ב

גדוד 66 היה החלוץ לכל הגדודים המתנייעים. מיד עם הקמתו הוכיח אתהפוטנציאל העצום שלו בשדה הקרב העתידי. כבר אז פעל ככח חי"ר בנוסף לביצוע המשימות היעודיות, והצטרף לחוד החנית של החי"ר והשריון. לפתע כבר לא חיכו שהנ"מ יגיע להגן. הנ"מ נע בקצב החילות המסתערים. הוא פשוט היה אתם לאורך כל הדרך. במלחמת יום כיפור היתה המבחן האמיתי למערך המוכיח עצמו כלוחם וכמגן על שמי המדינה. במלחמה זו הופלו 43 מטוסים מצריים ו-7 מטוסים סורים על ידי מערך הנ"מ. בשלשת ימי המלחמה הראשונים, כאשר מטוסי ח"א היו עסוקים במשימות בלימה ותקיפת מטרות קרקע, הופלו כ-30% ממטוסי האוייב ע"י יחידות הטילים והתותחים של מערך הנ"מ. בהמשך הלחימה פעלו יחידות הנ"מ המתנייעות להגנת ראש הגשר בתעלת סואץ והפילו 11 מטוסי אויב, בעמדם חשופים בצריח תוך כדי תקיפת מטוסים והפצצות ארטילריה.

בשלהי המלחמה מגיעם לארץ טילי הצ'פרל, תותחי הוולקן וטילי הרדאיי, שהוכנסו מיידית לפעולה. כמו כן קלט הנ"מ במקביל מערכות שלל מסוג תותחי 23 מ"מ וטילי ס. אי. 7, ושלבם במערך הלוחם.

במלחמת של"ג נעו כחות הנ"מ עם אוגדות צה"ל, תוך כדי מילוי משימתם היעודית, והתוצאות: כח וולקן הפיל מיג 21 וזאת תוך כדי נוהל קרב קרקע עיקש עם כח מחבלים. כמו כן הפילה סוללת הוק, שישבה בלבנון מיג 25 סורי, וטיל רדאיי, שנורה על ידי גדוד מילואים, מטוס סורי אחר.

גברה האכזרה בצורך בנ"מ איכותי ויעיל, המסוגל להתמודד עם המטוס, שהוא הנשק האיכותי ביותר שבידי צבאות האויב והטייס, שהוא מטובי לוחמי האויב. הצורך בנשק חדיש ויעיל גבר עם הצטיידותם המאסיבית של חילות האוויר הערביים במטוסי קרב מתקדמים, שסיפקו ארצות המערב והמזרח כאחד.

צה"ל רכש מערכות נשק נ"מ זריז ובעל חימוש מתוחכם בטכנולוגיה מתקדמת, משולב מחשבים מהירים, המאתרים מטרות רבות. כלים מונחים על ידי אמצעים מגוונים. ראשי נפץ מתקדמים ומערכות תותחים בעלי קצב אש גבוה נגד מטוסים מנמיכי טוס ואחרים.

נשק חכם מחייב הפעלתו על ידי חיילים באיכות גבוהה. לפיכך תוגבר החיל בכח אדם, שרכש ברובו השכלה תיכונית. בעלי תפיסה טכנית גבוהה להבנת מערכות הנשק. חילים חדי עין ומהירי תגובה על מנת שיתמודדו עם המטוס הזריז והמהיר. בעלי כושר גופני ויכולת לעמוד בתנאי לחץ כנגד כל אויב: באוויר ועל הקרקע.

מפקדי הנ"מ מאז שילובו בחיל האוויר היו: אל"מ משה תמיר, תא"ל מאיר שריב, תא"ל רוניה לפיד, תא"ל איתן יריב, ותא"ל אורי רם.